

8 แนวทางการปฏิบัติงานตาม

มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม ของข้าราชการและบุคลากรโรงเรียนนำดีบวิทยาลัยาคม

Do's
ควรทำ

Don'ts
ไม่ควรทำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปาง ลำพูน

01 ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ

อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

7 ควรทำ Do's

7 ไม่ควรทำ Don'ts

1. จงรักภักดีต่อประเทศชาติ มีความภูมิใจในความเป็นไทย

1. แสดงออกในลักษณะอันอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศชาติและความเป็นไทย

2. ส่งเสริม สนับสนุนต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. แสดงออกถึงพฤติกรรมที่มีนัยเป็นการต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3. ปกป้อง รำรง และรักษาผลประโยชน์และชื่อเสียงของประเทศชาติ

3. แสดงออกในลักษณะที่สื่อไปในทางดูแคลนหรือด้อยค่าความเป็นไทยอันเป็นผลประโยชน์และชื่อเสียงของประเทศชาติ

4. พิทักษ์ รักษาสถาบันหลักของประเทศ รำรงไว้ซึ่งเอกราชและอธิปไตยของชาติให้คงอยู่อย่างมีเกียรติภูมิ

4. กระทำการอันมีการลักษณะเป็นการกระทบกระเทือนสถาบันหลักของประเทศ

5. ปฏิบัติตามหลักธรรมตามศาสนาที่ตนเคารพนับถือ

5. แสดงกริยาวาจาหรืออาการในเชิงลบหลู่ดูแคลนหรือด้อยค่าศาสนาใดศาสนาหนึ่ง

6. เคารพในความแตกต่างของการนับถือศาสนา

6. ขัดขวางการบำรู้งศาสนาและการปฏิบัติศาสนกิจทั้งปวง

7. ส่งเสริม สนับสนุน และเข้าร่วมในกิจกรรมสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสถาบันหลักของประเทศ

7. แสดงถึงพฤติกรรมที่ขัดขวางการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสถาบันหลักของประเทศ

02 ซื่อสัตย์สุจริต

มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่

5 ควรทำ Do's

6 ไม่ควรทำ Don'ts

1. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้

1. ปฏิบัติหน้าที่ที่กระทำการอันส่อไปในทางทุจริต

2. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ

2. ปฏิเสธความรับผิดชอบหรือปิดความรับผิดชอบต่อตนเองไปให้ผู้อื่น

3. มีความมุ่งมั่น เสียสละ และมีจิตสาธารณะในการปฏิบัติหน้าที่

3. ปฏิเสธ บ่ายเบี่ยง เกี่ยงงานในการปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือและการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้รับบริการ และผู้เกี่ยวข้อง

4. ไม่แสดงออกถึงพฤติกรรมที่มีนัยเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

4. แสดงออกถึงพฤติกรรมซึ่งมีนัยเป็นการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ

5. ปฏิบัติตามจรรยาบรรณและจริยธรรมทางวิชาการ

5. ปฏิบัติหน้าที่โดยหวังเพียงผลงานหรือเพื่อให้งานเสร็จโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

5. ปฏิเสธความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน ไม่พร้อมที่จะรับการตรวจสอบและผลจากการกระทำของตน

03 กล้าคิด

กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

8 ควรทำ Do's

6 ไม่ควรทำ Don'ts

1. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องชอบธรรม ตามกฎหมายและตามทำนองคลองธรรม

1. ปฏิบัติหน้าที่โดยหวังเพียงผลงานหรือเพียงเพื่อให้งานเสร็จโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

2. ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาที่ชอบด้วยกฎหมาย และกล้าคัดค้านหรือโต้แย้งคำสั่งที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย

2. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำขู่ หรืออิทธิพลใด ๆ ในการชักจูงให้กระทำความผิดหรือกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องชอบธรรม

3. ยืนหยัดในการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพด้วยความกล้าหาญ

3. ไม่แสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา ไม่กล้าวิพากษ์แนวคิด มือคัตติ ลำเอียงและไม่เสนอแนวทางหรือวิธีการทำงานใหม่ ๆ ทั้งในงานที่รับผิดชอบและในงานที่เกี่ยวข้อง

4. แสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมาด้วยความมั่นใจและมีจุดยืน โดยไม่ละเมิดสิทธิ์ในความคิดโดยปราศจากอคติ และเสนอแนวทางหรือวิธีการทำงานใหม่ ๆ ทั้งในงานที่รับผิดชอบและงานที่เกี่ยวข้อง

4. อาศัยช่องว่างทางกฎหมายเพื่อเอื้อต่อการกระทำผิดระเบียบแบบแผนของทางราชการ

5. รับผิดชอบในผลการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน พร้อมทั้งจะรับการตรวจสอบและรับผิดชอบในผลของการปฏิบัติงานเมื่อเกิดความบกพร่องผิดพลาดขึ้น

5. ปฏิเสธ ละเลย หรือเพิกเฉยในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือบรรเทาทุกข์ให้แก่ประชาชนและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

6. แจ้งเหตุหรือร้องเรียนในกรณีที่พบเห็นการกระทำผิด หรือการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

6. ปิดบังหรือปฏิเสธการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชนและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

7. เปิดเผยการทุจริตที่พบเห็นหรือรายงานการทุจริตประพฤติมิชอบต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยไม่ปล่อยปละละเลย

8. ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ถูกละเมิดหรือได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมโดยไม่ชักช้า

04 คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม

มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีจิตอาสา และมีจิตสาธารณะ

6 ควรทำ Do's

1. ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือประโยชน์ส่วนรวม
เหนือกว่าประโยชน์ส่วนบุคคล

2. มีความมุ่งมั่น เสียสละ มีจิตสาธารณะ
ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุข
ของประชาชน

3. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ โดยคำนึงถึง
ผลกระทบทางสังคม สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน
ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพ
ของบุคคล

4. มีจิตอาสาโดยอุทิศตนกระทำการ
อันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

5. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ
มีประสิทธิภาพเพื่อให้งานสัมฤทธิ์ผล
ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างแท้จริง

6. แยกเรื่องส่วนตัวออกจาก
การปฏิบัติหน้าที่

5 ไม่ควรทำ Don'ts

1. ปฏิเสธ บ้ายเบี่ยง เคียงงอนในการปฏิบัติหน้าที่
และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน
ที่มาขอรับบริการ

2. ประพฤติกหรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นเหตุ
ให้เสื่อมเสียเกียรติภูมิ ศักดิ์ศรี และ
ภาพลักษณ์ของตนเองและราชการ

3. ปฏิเสธ ละเลย หรือเพิกเฉยในการแก้ไขปัญหา
ความเดือดร้อนหรือบรรเทาทุกข์ให้แก่ประชาชน

4. แสดงพฤติกรรมซึ่งมีนัยเป็นการแสวงหา
ประโยชน์โดยมิชอบ

5. กระทำการอันส่อไปในทางที่อาจตีความได้ว่า
เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและ
ประโยชน์ส่วนรวม

05 มุ่งผลสัมฤทธิ์ ของงาน

13 ควรทำ Do's

13 ไม่ควรทำ Don'ts

1. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ มุ่งมั่น ชยัน อดทน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยปราศจากข้ออ้างใด ๆ

1. เพิกเฉย ขาดความมุ่งมั่น ตั้งใจหรือไม่ใส่ใจ ในภารกิจหรืองานที่ได้รับมอบหมาย

2. ยินหยัด ยอมรับข้อผิดพลาดของงานในหน้าที่ พร้อมแก้ปัญหาและอุปสรรคให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

2. แสดงพฤติกรรมปกปิดความผิดพลาด เพื่อไม่ให้บุคคลอื่นหรือผู้บังคับบัญชารับรู้ถึง ความผิดพลาดอันจะนำมาซึ่งความรับผิดชอบในงาน

3. ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักราชการ กฎหมาย ระเบียบ แนวทางที่ถูกต้อง ทำงานเป็นระบบ มีความละเอียด รอบคอบ

3. แสดงพฤติกรรมหลบเลี่ยงงานเมื่อมีปัญหาอุปสรรค ซึ่งอาจจะเป็นการหลบหลีกงาน เบี่ยงเบนความสนใจ เพื่อไม่ต้องรับรู้ ไม่แสดงตัว หรือไม่ต้องรับผิดชอบในงาน

4. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบ โดยยึดประโยชน์ราชการ กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ แนวทางที่ถูกต้อง และ ปฏิบัติด้วยความระมัดระวัง ไม่ประมาท เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ

4. ปฏิบัติหน้าที่โดยขาดความรอบคอบ ในการปฏิบัติงาน ลัดหรือข้ามขั้นตอน

5. แสดงอุปนิสัยรักความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งในงานและสภาวะแวดล้อม เช่น การจัดระเบียบ โต๊ะทำงาน บริเวณหน่วยงาน/สถานที่ทำงาน

5. ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ยึดหลักราชการ กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางที่ถูกต้อง

6. ตรวจสอบ ตรวจสอบความถูกต้องของงาน ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ที่ต้องการปฏิบัติ

6. ไม่ตรวจสอบ ตรวจสอบ ขั้นตอนกระบวนการ ปฏิบัติงาน

7. มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีการวางแผนทำงาน ที่ได้รับมอบหมาย ลดการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายทันต่อเวลาและสถานการณ์ รวมทั้งใช้ทรัพยากร และงบประมาณของทางราชการอย่างประหยัดและคุ้มค่า

7. แสดงพฤติกรรมข่มขู่คนอื่นไม่ให้มายุ่งในงานของตน ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ยอมมอบหมายงานหรือ เพื่อนร่วมงานไม่ยอมทำงานร่วมด้วย จึงไม่ต้อง รับผิดชอบในงาน

8. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับงานในหน้าที่เพื่อให้งาน มีความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8. หากทางฝ่ายเบื้อง ปฏิเสธการปฏิบัติงาน และ ใช้จ่ายงบประมาณเกินความจำเป็น

9. มุ่งพัฒนางานและรักษามาตรฐานการทำงานที่ดี โดยพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีระบบ มีการทำงาน เป็นทีมเลือกใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม

9. ปฏิบัติงานตามความเคยชินในวิธีการหรือ รูปแบบเดิม โดยไม่มีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

10. ส่งเสริมความสามัคคีในรูปแบบต่าง ๆ โดยการ ให้ความรู้ หรือฝึกอบรม รวมทั้งมีการติดตามช่วยเหลือ ส่งเสริมความสามัคคีในต่าง ๆ

10. ปฏิเสธการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ ในการปฏิบัติงาน

11. รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการและ ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพัฒนาการปฏิบัติงานและ ปฏิบัติตน

11. กระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง แยกความสามัคคีในหน่วยงานหรือเสื่อมเสีย ภาพลักษณ์ที่ต่อองค์กร

12. เข้ารับการฝึกอบรม ศึกษา หาความรู้ ศึกษาดูงาน ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

12. แสดงกิริยาวาจา หรืออาการลบหลู่ ดูแคลน ด้อยค่า และไม่ให้เกียรติผู้รับบริการและ ผู้เกี่ยวข้อง

13. ทบทวนวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบถึงข้อผิดพลาด และหาวิธีแก้ไข รวมทั้งติดตามรับฟังข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์และนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

13. ปฏิเสธ ละเลย หรือเพิกเฉยในการแก้ไข ข้อบกพร่อง ข้อผิดพลาด ที่เกิดจากการ ปฏิบัติงาน

06 ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ

4 ควรทำ Do's

4 ไม่ควรทำ Don'ts

1. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และเที่ยงธรรม ตลอดจนละเว้นจากการใช้อคติ ได้แก่ ความรัก ความโกรธ ความกลัว ความหลง มาประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ

1. เลือกปฏิบัติโดยอาศัยเหตุของความแตกต่างในเรื่อง เชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ สภาพร่างกาย สถานะทางเศรษฐกิจสังคม และความเชื่อทางการเมือง

2. ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องอย่างให้เกียรติ เต็มใจ สุภาพ ปราศจากอคติ ดูแลผู้รับบริการให้ได้รับประโยชน์และความพึงพอใจสูงสุด

2. แสดงกิริยาอาการหรือพฤติกรรมไม่ให้เกียรติต่อผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง หรือให้บริการด้วยความไม่เต็มใจ อันอาจจะเป็นเหตุให้เสื่อมเสียภาพลักษณ์ของตนเองและราชการ

3. รับฟังความคิดเห็น พร้อมทั้งจะชี้แจงและอธิบายเหตุผลให้แก่ผู้รับบริการ ประชาชนและผู้ร่วมงาน และผู้เกี่ยวข้อง

3. แสดงกิริยา วาจา หรืออาการในเชิงลบหลู่ ดูแคลนต่อผู้รับบริการ และปฏิเสธการแก้ปัญหาแก่ผู้รับบริการ

4. วางตัวเป็นกลางทางการเมือง

4. สนับสนุนหรือชี้นำให้ประชาชนเลือกข้างพรรคการเมือง และใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อประโยชน์ต่อพรรคการเมือง หรือนักการเมือง

07 ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี

11 ควรทำ Do's

11 ไม่ควรทำ Don'ts

1. ดำรงตนเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดี โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พระบรมราโชวาท มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และดำเนินชีวิต

1. ปฏิบัติตนด้วยกิริยาอาการหรือวาจา ในลักษณะที่ไม่ให้เกียรติผู้อื่นหรือผู้รับบริการ

2. ดำรงตนตามหลักคำสอนทางศาสนา และนำหลักธรรมตามศาสนาที่ตนเคารพนับถือมาประกอบการปฏิบัติหน้าที่ราชการและยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ

2. ปฏิบัติตนด้วยกิริยาวาจาหรืออาการในเชิงลบหลู่ ดูแคลนหรือด้อยค่าศาสนาใดศาสนาหนึ่ง

3. ยืนหยัดการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามหลักวิชา และจรรยาวิชาชีพด้วยความกล้าหาญ

3. ละทิ้ง เพิกเฉย บ่ายเบี่ยงการปฏิบัติหน้าที่

4. พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

4. ไม่แสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเอง

5. มีความมุ่งมั่น เสียสละ มีจิตสาธารณะในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขและส่วนรวม

5. บ่ายเบี่ยงไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่เข้าร่วมงานวัฒนธรรมประเพณีไทย

6. มีส่วนร่วมในการรักษานบธรรมนเนียมประเพณีที่ดีงามของสังคมไทย เช่น การแต่งกายด้วยผ้าไทย การเข้าร่วมในเทศกาลต่าง ๆ

6. ด้อยค่าความเป็นไทยหรือก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อภาพลักษณ์ของวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของสังคมไทย

7. ปฏิบัติตนด้วยความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน และเต็มใจ

7. แสดงกิริยาอาการหรือวาจาที่ไม่ให้เกียรติต่อผู้รับบริการ

8. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค ใช้เหตุผลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา

8. แสดงอารมณ์ในการตัดสินใจแก้ปัญหา ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ

9. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบโดยคำนึงถึงผลกระทบทางสังคม สร้างความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ

9. ปฏิเสธ ละเลย เพิกเฉยในการปฏิบัติหน้าที่หรือให้บริการแก่ผู้รับบริการ

10. กระทำการใด ๆ โดยคำนึงถึงเกียรติ ศักดิ์ศรี ภาพลักษณ์ และชื่อเสียงแห่งวิชาชีพและทางราชการ

10. กระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติ ศักดิ์ศรี ภาพลักษณ์ และชื่อเสียงแห่งวิชาชีพและทางราชการ

11. ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของตน เคารพกฎหมายและมีวินัย

11. ฝ่าฝืนหรืออาศัยช่องว่างทางกฎหมาย เพื่อเอื้อต่อการกระทำผิดระเบียบ

08

เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล

9

ควรทำ Do's

9

ไม่ควรทำ Don'ts

1. ไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการดูถูกเหยียดหยาม จนเป็นเหตุให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง

1. กระทำการใด ๆ อันเป็นการดูถูกเหยียดหยาม เป็นเหตุให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง

2. ประพฤติตนด้วยความสุภาพ ทั้งกาย วาจา ใจ และรับฟังความคิดเห็น พร้อมทั้งจะชี้แจงและอธิบายเหตุผล

2. ประพฤติตนไม่สุภาพ ไม่ตั้งใจ ขาดความเมตตา

3. ไม่แสดงกิริยาอาการหรือใช้ถ้อยคำข่มขู่ คุกคาม หรือมีพฤติกรรมที่มีลักษณะคุกคามทางเพศ

3. แสดงกิริยาอาการหรือพฤติกรรมอันมีลักษณะเป็นการคุกคามทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ การค้ำมนุษย์ และการแสวงหาประโยชน์ทุกรูปแบบ

4. กล้าแจ้งเหตุหรือร้องเรียน ในกรณีที่พบเห็นการกระทำการคุกคามทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ การค้ำมนุษย์ และการแสวงหาประโยชน์ทุกรูปแบบ

4. เพิกเฉย ละเลย งดการปฏิบัติ ไม่สนใจในกรณีที่พบเห็นการคุกคามทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ การค้ำมนุษย์ และการแสวงหาประโยชน์ทุกรูปแบบ

5. ให้ความช่วยเหลือ ปกป้อง ค้ำครองผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้องจากภัยอันตราย ที่เกิดขึ้นจากการล้อเลียน รวมถึงการแสวงหาประโยชน์จากผู้เรียนทุกรูปแบบ

5. ปฏิเสธ ละเลย หรือเพิกเฉยไม่ให้ความช่วยเหลือต่อผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้องที่ถูกล้อเลียน

6. ไม่นำความแตกต่างของผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้องมาล้อเลียนหรือให้เกิดความอับอายหรือเกิดผลกระทบต่อจิตใจ

6. แสดงพฤติกรรมใด ๆ ที่ทำให้เกิดความอับอายหรือเกิดผลกระทบต่อจิตใจของผู้เรียน ผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้อง

7. ไม่ให้ร้าย ดำว่า กลั่นแกล้ง ข่มเหง รังแกผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง

7. แสดงพฤติกรรมไม่ให้เกียรติ ว่าร้ายกลั่นแกล้ง ข่มเหง รังแกผู้เรียน ผู้ร่วมงาน ผู้รับบริการ หรือผู้เกี่ยวข้อง

8. เปิดโอกาสให้ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นที่มีผลกระทบต่ออนาคตของผู้เรียน

8. ปิดโอกาสของผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องในการรับฟังความคิดเห็นที่มีผลกระทบต่ออนาคตของผู้เรียน

9. สร้างหรือจัดทำช่องทางสื่อสารบนเว็บไซต์ของหน่วยงานทางการศึกษา เพื่อรับฟังความคิดเห็นหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออนาคตของผู้เรียนร่วมกัน

9. เพิกเฉย ไม่สนใจ ไม่พัฒนาช่องทางสื่อสารบนเว็บไซต์ของหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง